

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.20. Magister adest. Omißis Maria consolatoribus onerosis, ad Christum accurrit: ipse vero tres edidit actus mysteriosos: infremuit, turbauit seipsum, & fleuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

§. 20. Magister adest. Omisit Maria consolatoribus onerosis, ad Christum accurrit: ipse vero tres edidit actus mysteriosos: in fremuit, turbavit seipsum, & fleuit.

60
Serm. 6. 31

Respondet Martha, sic D. Petrus Chrysol. signis vebisque medicæ fidei in eo quod Dominus volebat operari: Domine iam & ego illud noueram fratrem meum in die iudicij resurrecturum: cui Dominus, vt illam in fide & erudiret & solidaret quam de diuina sua persona eam habere conueniebat; egosum, inquit, resurrectio & vita & qui credit in me licet mortuus fuerit uiuet & quicumque uixerit & in me crediderit non morietur in æternum.

Doctrina his uerbis comprehenditur adeo profunda vt nec ipsi Seraphim illum possint perquirari, nec nos similiter, vt eam pro merito perpendamus, postquam Martham iam instruxerat, de labore seiscitatur sibi charissima, quæ confestim ad eam cucurrit illi ad aurem insuflans: euge soror, magister adest, & uocat te, erat autem Magdalena in cubiculo tori nobilium Hierusalem catena circumcincta, qui illuc conuenerant, vt contrita corde sororibus condoleatur & mederentur: *Eran cum ea in domo & consolabantur eam.* Quamprimum magistri intellexit aduentum, surrexit cito & nemini locuta presentium cucurrit, uelut icta spiculo cerua, prodijque foras obuia Saluatori. Videtur quod contuli fuerint qui eam uisabant, quod eos sic infalutatos desensisset, & non tantum propter eam, quantum ad excusandum suam confusionem, mutuo colloquebantur: heu miseram marionam; indubie cor illi transfuerbatur ex acerta nimium itarris sui mortis memoria, eamque sic dolor uictrauit: vt eam surgere coegerit, nec locum loquendi concedens eam ad fratris sui sepulchrum compulerit, vt ibidem lacrymis uacat morens uerberimis. Mos erat (si Tertulliano credimus cum Pamela), vt cognati & amici sapennumero ad monumenta recurrent defunctorum, ibique mortuos lugerent, & quædam proferrent suffragia, quibus modo non licet immorari.

Li. de resp.
anima c. 4
nu. 19. fol.
127.
I.
Iudæi
consola-
tores o-
nerosi.
Iob 16. 2.

Heu vos miseros, quam euidenter ostenditis onerosos omnes uos esse consolatores, de quibus sic Iob: *Consolatores onerosi estis uos: si namque uerba ueltra consolatoria essent, non crederetis*

quod Maria illa percipiens, cor haberet dolore vulneratum aciori, uoualque illa profunderet lacrymas: nec diceretis, *Quia uadit ad monumentum, ut fletis ibi.* Quam graues illi sunt consolatores qui uerbis suis renouant lacrymas easque eliciunt ueriores. Tales sunt homines, præsertim illi quos hodie patimur, qui non nisi quatuor uerba ore proferunt in signum misertitæ, & doloris sui, sic ut ad cor uique non peruadant: minoris enim refert illis quæcumque re-torqueat calamitas, nisi in quantum ad illos hæc pariter perueniat. Pende quinam illi consolatores, qui se miseros simulant & dolere mor-tem ferre Lazari, & dum eum uiderunt resuscitatum & ad uitam reuocatum, eandem illi aufere sunt machinati. Vnum interim cre laborat: celebant enim, quod illis esset obstaculo, in suis contra Christum præuentionibus: ecce quomodo de eius resurrectione gauisi sint, insuper quæ paruo dolore mortem eius tristes pertulerint, tales sunt mundi consolatores, quid non alter sepe sepius reperit, pariter me dolo uehementer, tuoque compatio infortunio, & ne uel hili hoc facit, quod ipsum patet, quandoquidem si te iam prospera gaudentem uideat fortuna, infremat, ubique eam uelit adimere, & si gauisio non modico delibutum, cor sibi corrodant æmulus. Por-tio Magdalena sanctissima, sanctam esse à debito Magda-non exulat uirbanitatis, & tu in illa adeo uelut a sena pro-nam posses discessus tui dare rationem turbauit vt adeo principali ueneris (inquit D. Chylostom.) banitas. quod si in uirbanitate docta profecerit, non uisus celesti studuerit philosophia: *Ece mulierem rectè philosophantem*, præclaram hic expho-philosophia tam ex parte eius quam parte Deis ex parte eius, etenim diuinam illa cognoscebat alitudinem, in cuius præsentia, nulla est mortalium omnium celsitudo; & amplius ipsa intel-ligebat quod dnm Deus uocat, non est cui ho-mines re uereamur, nec eorum gratia uel puncto quidem temporis remoremur, per hoc optimum sumpsit initium eius uera conuersio: ut enim (sic notat D. Gregorius) audiuit quod Saluator in Ho. 33. in domo Pharisei ad mensam recubisset à quo Euang. fuerat inuitatus, ilico intrauit eum eua situra; nec ipsos inuitatos erubuit, ac si præfentes non ad-fuissent.

Quis forsitan admiraretur præceptum Saluato-præceptū ris suis traditum discipulis ad prædicandū mis-de non sis, vt tantā nimirum diligentia proficisceren. salutando tur, vt nec puncto quidem histerent, obuios salu. explica-turi, *Neminem per uiam salutaueritis.* Hoc idem tur. manda- Luc. 10. 4.

III.
Christi
præceptū
de non
salutando
turi, Neminem per uiam salutaueritis. Hoc idem tur. manda- Luc. 10. 4.

mandatum dedit Eliseus discipulo suo Giezi quem misit sibi deuota Sunamitis a mortuis reuocaturum : hanc enim exoticam illi prescribit circumstantiam curae velociter ; neminem salutes obuium : Si saluauerit te homo, non resalutes eum. O Propheta sanctissime : an ergo urbana comitas pie repugnat sanctitati? o supreme magister nosster, tuos vis in hoc desicere discipulos quod adeo in lege familiare est, obuiantes in itinere comice salutare? voluit ostendere Dominus quam prompti deberent esse in eo, quod praemanibus habebant, ut sic illi omnem suam & curam & mentem impenderet, ut illis nec atomus superesset, quo humanae responderent urbanitati : quinimo hac ex causa ea peragis, quae Deus tibi praecipit cum tanto respectu huius, illius, vel alterius : quia modice tuam Deus sibi vendicat sollicitudinem, atque opus illud, quod tibi agendum incumbit ad eius nominis obsequium. Ad sacram accedis Synaxim, & hunc intueris, & illum salutas, & cum illo misces in publico sermones : quae ratio? quia non omne cor tuum, non omnis tua sollicitudo soli vacat Deo, sed eius pars magna huic & illi impenditur. Ad sedem accedis confessionalem & quoties, heu quoties, te huc & illuc venis, illi vel illi locuturus? deinde missam audiens quoties illi respondes, quoties alteri loqueris? Domine mi, homo sum urbanus, & debita mihi sunt seruandae leges comitatis. Es inquam homo nam cor intum patum ipsi occupatur, quae tanti referunt, agendo cum Deo, unde detineris in superflua cum hominibus urbanitate.

4. Reg. 4. 29.

IV. Nostri confunditur inurbanitas.

62. Ex parte Dei philosophia haec ea est, quam ipse per Isaiam exposuit : Ducam caecos per viam quam nesciunt &c. Iudaeis loquitur (ait D. Aug.) ducam caecos in viam, quam ignorant, paulo superius dixerat Dominus Scribis, & Pharisaeis, eos caecos esse, quod clare patebat : cum coram se lucem habentes adeo splendidam, minus viderent quinimo ex ipsa obcaecarentur, decernit, ut illi veniant in Bethaniam ; eo animo, ut matronas has demulcerent. Cum omnes adessent Magdalene accedens eo, statuit, ut illa prodiret, illis nihil locuta : & credant quod ploratum eam a fratris sui mausoleum : quateus & ipsi illam comitarentur? sicut & comitati sunt : Iudaei qui erant cum ea in domo & consolabantur eam, cum vidissent Mariam, quia cito surrexit & exiit, secuti sunt eam dicentes : quia vadit ad monumentum ut ploret ibi. Si nouissent accessum Domini, quodque

Maria illi cucurisset obuiam, nedum illum non sequerentur; sed potius cuncti discederent iam enim Christum suo in concilio & capitulo, ut suum declararant inimicum. Sequuntur Magdalenam ignari quo, & se coram Christo offendunt quo fit ut omnes illos miraculi sui testes haberent oculares.

Maria igitur Christo approximans Diuini eius aduoluitur prona pedibus : Videns eum cecidit ad pedes eius. Et mare facta lachrimarum, ait illi ingemiscens : heu Domine mi, Si fuisset hic non esset mortuus Lazarus frater meus. Tales effudit ipsa lachrimas, tales & ipsa Martha soror, tantoque cordis dolore haec verba Magdalena protulit, ut praesentium omnium corda licet lapidea, & obdurata, in tantum permouerit, ut & ipsi omnes affatim & vberim lachrimarentur, quid ea in tempestate ipse fons ageret misericordiae, & origo pietatis oculis suis diuinis omnes circumspicit, & plorantium oculos tristis intuetur, Martham considerat. Magdalenam aspicit, omnesque praesentes intuetur & nullum videt non lachrimantem. Iesus ergo ut vidit eam plorantem, & Iudaeos qui venerant cum ea plorantes, infremuit spiritu & turbauit semetipsum : &c. & lachrimatus est Iesus. Ecce quanta distinctione cunctas Euangelista Christi describat actiones : tres e didit adeo mysteriosas, ut stupefaciant Doctores Sanctissimos, imo & ipsos possent Angelos. Infremuit spiritu turbauit semetipsum, & lachrimatus est.

V. Magdalena vis lachrimarum.

VI. Ut aliquid horum intelligamus; doctrinam suppone D. Aug. quam explanat Doctor Angelicus errorem hunc fuisse Philosophorum Stoicorum, hominem vere prudentem, & doctum, in eodem semper debere statu consistere: ut nulla ex occasione passionibus exponatur mutabilis, nullas patiarur alterationes, non tristitiam, non gaudium, non dolorem, non alacritatem: hunc errorem impugnat idem Doctor Angelicus rationibus illum conuincens euentu huius, ostendens etiam in vera Philosophia affectus hos esse necessarios ad perfectam eiusdem naturae conseruationem, etenim filios tuos nisi amaueris, aegre admodum illos enutries; sine desiderio lucri eorum ac promotionis, parum te ad opus moueris; formidine aufer, non te defendes; tolle misericordiam, tolle pietatem alteris non succurres extremam licet inopiae. Sunt effectus huius naturae convenientes humanae, quam induimus; unde illos Christus assumpsit; cum totam eandem hanc assumpsit naturam, non Phantasticam, sed veram: quae de

VI. Tres actus mystici Saluatoris. Lib. 14. de ciuit. c. 9. q. 15. an. 4. l. 2. q. 29. & seqq.

VII. Christus affectus nostros causa assumpsit.

causa dixit Apostolus expedire ut se in illis nobis similem esse demonstraret, sicut in eadem simili erat humanitate: *Debit per omnia fratribus similari.*

Heb. 2.17. Porro si qualem eisdem habuit affectus & passiones, modo tamen plane diuerso: etenim in nobis exurgunt iudicium præueniendo rationis, nestringue præcurrendo deliberationem: eo namque ipso quo tuum cernis in inimicum nulla præuis de liberatione, commoueris: eo ipso quo gustui tuo aliquid sensus acceptum, ilico desiderium in te excitatur, & appetitus: & quamprimum te quispiam offenderit, bilis in eum exardescit. Et nedum antecertunt rationem, insuper & sæpe illa reluctante procedunt, sicut illos patiebatur idē Apostolus Paulus & crebro perturbant iudicium, ut de fateretur Dauid. *Concurbauit est in ira oculi meus.*

Ps. 108. in Christo autem nunquam affectus exfurrexit, non passio, quæ non fuisset iuxta rationis suæ, & iudicij dispositionem, quocirca nunquam in illo fuit, nec esse potuit motus aut affectus rationi contrarius, diuinaque repugnans voluntati. Nihilominus omnes motus illi Saluatoris sancti fuerunt, nostræque profecerunt redemptioni: quod alioquin contumeliosus sit sicut in morte Ioannis Baptistæ exultauerit, sicut in optato effectu prædicationis Apostolorum: *Exultauit in Spiritu S.* aliàs bile commotus sit, dum scilicet mercatores de templo exturbauit, aliàs indignatus sit, non ferens incedulam ciuium suorum: quibus & dixit: *O Genera-*

Luc. 10. *Mar. 9.19.* *no incredula quamdiu apud vos ero: quando vos paciar, aliàs compassus sit ijs, præsertim qui eum comites sequebantur, nec habebant quod manducarent: similiter miseris sit viduæ illius, cuius heri meminimus.*

Hoc ipsum diuina voluit sponsa declarare & sponsi sui maxillas describens: *Gen. 29.13.* *Arcola aromatum censita à pigmentaria.* Vocantur VIII. pigmentarii, qui conditura, confortatiua, & pinguentia componunt aromaticos. Habent illi commanuerunt in hortis suis quasdam Areolas, quibus inferunt herbas medicas, seu plantas odoriferas, estque magnum discrimen in et illas & horti ceteras; etenim in illis multa perniciosa sicut nedum non proficua, sed etiam perniciosa sicut spinæ, & viticæ; non enim eas leuit aut plantauit hortolanus, nec vult vt ualeant, licet autem sæpe conetur eas eradicare, omnino tamen non potest. In Areolis autem, quas ipse disponit planta nulla germinat, quæ eius manu vel plantata non sit, vel seminata, eiusque ordine disposita, omnes etenim sunt medicinales, viles, cordiales, odoris

Hieron. Bap. de Lanæa, Tom. III.

suauissimi. Sunt autem genæ pars hominis ea, in qua patenti affectus animæ se produunt interiores, si pudor sit, subescunt: si timor, aut alteratio pallescit, si gaudium, risu extenduntur: si tristitia, lacrymis distillant; ea de causâ sunt pro-Motus prium symbolum duarum partium animæ, quæ inordi a-Philosophia nominat, irascibilem, & concupiscibilem Areolæ istarum nobis produunt herbas, quas sæpe ratio non plantat vel seminat, quinimo illa repugnante hæc proueniunt & contradicent. Quoties, niunt. heu, quoties inhonestum exoritur desiderium rationi contrarium, quod apud non aduertit, imo cui sapenumero contradicit: qui timores? quæ biles & cholerae? quæ cupiditates? audi Apostolum conquetentem: *Vides aliam legem in membris meis repugnantem legimentis mea.* quasi dicat, sententio & video herbas in areolis istis animæ meæ pullulantes rationi contrarias, quæ & ipsi vim infatere & eam captiuitate moluntur. Quod est primarium SS. studium, nisi herbas istas eradicate perniciosas nec omnino possunt, quantumuis carnem suam corpulque seuerè castiget; male, sicet areolæ, quæ laborat & arat & ecatae spinas proferunt effectus peccati: hoc enim Dominus indicauit, dum ait: *Maleuit a terra in opera suo, spinas, & tribulos geminabit tibi & c. arat & excavat* Apostolus Paulus tellurem hanc: *Caspigo corpus meum & in seruitutem redigo; & dum vel semel caput auertit, tribulos cernit pullulantes, & granit nimis pungentes: Stimulus carnis mea Angelus Sathanæ, qui me colaphizat.* Habebat Christus areolas humanæ naturæ proprias, irascibilem & concupiscibilem, pullulabant autem in illis plantæ & herbae: quarum nulla tamen erat, quæ non fuisset plantata opera pigmentarii. caletis scilicet spures Simul per dona sua diuina mouendo, nunc per ordinatos quosdam impulsus, nunc per rationem sanctam partis superioris animæ Saluatoris. Si exorta est alacritas, hæc à spiritu S. mouebatur: *Exultauit in Spiritu S.* Si cõtra violatores templi in ira excaudit ad hanc eum mouit zelosus Spiritus S. impulsus *Zelus domus tue comedit me.* Si affectus excitatur in eo compassionis, & misericordiz erga eos, qui illum fideles sequebantur: hunc in illo sic disposuit diuina bonitas: erectum ad hoc prius omnes intuebatur: *Cum vidisset quia multitudo magna &c.* hinc credimus omnes affectus illos fuisse velut herbas odoriferas medicinales, & cordiales, quibus corda nostra roborentur quibus vulnera nostra curentur & quod expedit, doceatur. Si vice quadam in illo tantum exaruit moriendi desiderium, vt diuinam nimis eius procrastina-

Gen. 3.17.
1. Cor. 9.17.
2. Cor. 17.11.
Luc. 10.21.
Luc. 12.50.
M m m

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tionem lamentatur: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor usque animi perficiatur.* tamque excitatus & alacris procebebat ad illum, ut discipuli non modicè mirarentur, nec eius possent vestigia subsequi procedentis. Si aliàs sic eam exhorret ut coangustatus nimis illius deprecetur translationem, & praximio timore agonizans sanguinem sudet in terram usque defluentem: si aliàs misericordiam motus infirmos curabat, & pauperes excipiebat & flagellabat malefactores: hæc omnia in nostrum celebrabat emolumentum: erantque hi omnes affectus herbæ medicinalis ex quibus pigmenta cordi nostro componamus varijs casibus aptissima.

XII.
Tres singulares hic notantur Christi affectus.
D. Avr.
Lib. 1. de Gen. c. 8.
Marc. c. 8.
Tom. 5.

Marc. 7. 38.

XIII.
Quid sit fremitus.

XIV.
Quid sit turbatio.

Alios remittentes affectus, ad alias occasiones, expendimus illos, de quibus modo meminimus Evangelista: tres sunt mysteriosi, fremitum edidit, turbatus est, & lacrymatus: hic optime quadrat Divi Augustini propositio: *Omnes tales motus non perturbant animi sui signa sed docentis magistri.* Primo infremuit spiritum, Opus autem ali- qui, quasi dicat: maximis viribus infremuit hoc est spiritum. Quid fuit ille fremitus? nonnulli credunt fuisse mortuum imo de corde suspirium, sed multum indubiè unum differt ab altero: etenim gemitus motus est animi compatiens, qui lingua formatur dicendo: *Heu heu,* & illum Christus ostendit, dum offerretur illi surdus & mutus: *Suspiriens in cælum, ingemuit:* est autem fremitus motus animi indignantis, unde formatur non lingua vel vocem aliquam exprimendo, sed halitum de pectore quanta fieri potest, vi educendo, formando in gutture sonum articulatam. *Heu heu:* & capitur ab eo sono, quem pelagus edit ventis agitato, & vi tempestatis conturbatum, dicitur enim, quod pelagus turbatum infremiscat, hic autem est ille fremitus de quo Evangelista: *Infremuit spiritu.*

Secundo turbatus est: fuit hæc turbatio quædam cordis alteratio, quæ corpus contremuit, color expalluit, & vultus divini constitutio à suo statu demutatus est. Hic tandem tertium accedit, quod habenas solvens lacrymis flere cœperit, sic ut oculi illius lacrymarum fontes esse viderentur, nec operis motus illos exortos fuisse sicut in te, vel in me nulla prævia deliberatione & voluntate sua, sed fuisse plantatos à cœlesti Pigmentatio, ut præmissus, quod si infremuerit ad hoc à spiritu S. provocatur: hoc est: *Infremuit spiritu.* Si turbatus est, ipse hanc in se excitavit turbationem: *Turbatus semetipsum:* Si fleverit, ipse sua ad flendum viscera permouit, *Ut per oculos*

lacrymas effunderent vberissimas: porro qui motus sunt hi, o Domine mi, tibi adeo infoliti cum autem illos tu provocaveris, prægrandi non carebat illi mysterio: si fremitus motus sit animi commo- ti, in quem, o mansuetissime agne, hæc in occasione indignans excandescis? quid est, quod tibi visus sit viscera perturbavit, & vultus tui divini deturpatione mutavitque soneritatem? quid est, quod tibi visus sit lacrymas exprimit eo casu, quod venit ut omnes te scilicet exhiberes, eo miraculo, quod patiare decrevisti? & Peccata ostendere se voluit. Verum hominem & viscera tu præfacere misericordiam, quibus seipsum motus quoties amicos suos lacrymis ceruit mædicos, obrutusque calamitatibus. Contra mortem indignatus infremuit, & ob peccatum mortis originem: *Turbatus est.* & commota sunt viscera eius: hic enim fororiam mortor vlcetavit, & quod fleverit effectus fuit compassionis, quo miserebatur afflictis. Edes iustas amici tui offendis illum solo prostratum, ac multiplici vulnere confossum eiusque circum corpus forores, in ditos plauctus effusas, quæ ut te vident in crudelitate dolore intercessis singulibus tibi acclamant *Domine si hic fuisses non trucidassent fratrem nostrum.*

Primo exurgit in te affectu indignationis contra homicidiam, & fremitu ex anime visceribus, educto exclamatur, quis ille tanti civitatis reus: vitam hic adesset, si forte alter non possem dentibus dilaniarem, & ilico tibi viscera commouentur compassionem quadam erga amicuum, eiusque forores, qui sensus doloris elicit in te lacrymas per oculos effluentes, hoc Dominus agit ut sic dicamus: ad ades accedit amici sui Lazari, mortuum invenit & sepultum, eiusque germanas mate lacrymarum, que dum illi amici sui tristem exponunt obitum, verbisque alloquuntur hæc tenentibus: *Domine si fuisses hic.* Primo provocat in eo Spiritus Sanctus contra mortis illius inextorores affectum indignationis: quinam sunt illi? sunt probè cogniti. Principalis est ex propria invidia diabolus: *Invidia diaboli mors introiit in orbem terrarum.* alius fuit peccatum quod motu ostium aperit: *Per peccatum Rom. 5. 11. mors introiit in orbem terrarum.* alius fuit peccatum quod motu ostium aperit: *Per peccatum mors.* contra illos & ipsam mortem indignatur Dominus: quasi dicat: o nefandissimi proditores, quitantum malum & commistis & intulistis, vos impeto: quocirca considero fremitum hunc quandã fuisse generalem provocationem, quæ omnes illos provocat: ut enim leo, quando cæteras impetit feras primò rugitur eundem terribilem, quo signat se illas aggressurum. Sic & Dominus in eampum & arenam proditurus, & omnes hos inimicos debellaturus, nostrum

XV.

Cur Christus

indignans

excandescis?

quid est, quod tibi visus sit

viscera perturbavit,

& vultus tui divini deturpatione

mutavitque soneritatem?

quid est, quod tibi visus sit

lacrymas exprimit eo casu,

quod venit ut omnes te scilicet

exhiberes, eo miraculo,

quod patiare decrevisti?

& Peccata ostendere se voluit.

Verum hominem & viscera tu

præfacere misericordiam,

quibus seipsum motus

quoties amicos suos lacrymis

ceruit mædicos,

obrutusque calamitatibus.

Contra mortem indignatus

infremuit, & ob peccatum mortis

originem: *Turbatus est.* & commota sunt viscera eius:

hic enim fororiam mortor vlcetavit,

& quod fleverit effectus fuit

compassionis, quo miserebatur

afflictis. Edes iustas amici tui

offendis illum solo prostratum,

ac multiplici vulnere confossum

eiusque circum corpus forores,

in ditos plauctus effusas,

quæ ut te vident in crudelitate

dolore intercessis singulibus

tibi acclamant *Domine si hic*

fuisses non trucidassent fratrem

nostrum.

Primo exurgit in te affectu

indignationis contra homicidiam,

& fremitu ex anime visceribus,

educto exclamatur, quis ille

tanti civitatis reus: vitam hic

adesset, si forte alter non possem

dentibus dilaniarem, & ilico

tibi viscera commouentur

compassionem quadam erga

tum lucentes malorum. Et licet egressus principalis futurus. sit paucis ab hinc diebus in monte Caluarie; in quo deuictos omnes est prostratus; nunc tamen velitationem quandam intulit diuinā suā armatus potentia contra mortem inimicū, unde quasi videat illam presentem in eam excaudescit: & iam iam aggressurus hostendum edit fremitum: *Item bene: & confestim considerationem ad foetores vkeratas conuertens, viscerum eius viscera, commouentur: Turbantur semetipsum, eo modo quo dixit Spiritus Sanctus de Ioseph Patriarcha: cum enim fratrem suum Benjamin cernebat, sibi desideratissimum, Com-*

Gen. 42. 30.

Serm. 19. in Cantica.

XVII. Mouetur Christus ex affectu compassionis ad lacrymas.

XVIII. Similitudo.

64 XIX.

Refertur D. Bern. etrogem Origenis Otigen.

nunc peccata nostra Et iam diu est in morte, quam diu nos persequimur in errore. Videtur autem D. Bernard. hoc a quibusdam predicari; quos non dici potest: ut autem fideles doceret, non eos Originem hoc locutum fuisse. hyperbolice quod eius opera circumspicte cauteque legi debeant: quia in illis quædam sunt etronea: Neque hoc silendum arbitror quod euidentissime illum contra suam nonnulla scripsisse SS. Patrum tradat auctoritas: atque ideo non sine circumspectione moneri esse legendum. Quæcirca hoc primum tibi est intelligendum, quod Christus à mortuis rediit nullum patiatur dolorem, nullam poenam nec quod possit eum quidpiam affligere: iam tale quid nec in celo, nec in vita beata reperitur: etenim euidenter hoc nobis Apostolus asseuerat: iam vetera transierunt. In terra verè lacrymans est Iesus, verè crucifixus, verè passus, verè mortuus, verè sepultus, sed resurrexit, vetera transierunt. Ne sponsum tuum sponfa iam quæritas in lectulo tuo mortali, iam enim ex illo foris exfluxit: Noli vltra dilectum tuum in tuo querere lectulo: Surrexi non est hic. Maria quæsiuit in tumulo, magis autem inuenit eam vigilans: quid quaris videntem cum mortuis.

XX. Qua ratione dicatur Christus nostras sentire calamitates. D. BERN.

Hoc secundum pariter intellige, quod nihilominus dicatur nostras sentire calamitates, & cor eius affligi, in quantum nos amat feruentius, quam omnes, qui nobis sunt amici, illas deplorant amarissime. Quid plura? si in statu illo viueret, quo poena posset & dolore cruciari, cruciaretur: & si flere posset fleret utique: Habebat tamen & nunc sanguis D. Bernard. ibidem ad D. Bern. in. Ineffabiliter ampliorum affectum & efficaciam quam habent qui lugent pro delinquentibus aut pro fratribus ponunt animas. Hac et causa videtur licet quod se repræsentet nostris angustias angustiarum nostris afflictum afflictionibus, nostris continuis persecutionibus; hinc dixit Apostolus quod dolores sui, dolores essent Christi, illosque nominat Christi passiones: Abundant passiones Christi in nobis: etenim quantum est ex parte amoris quo Christus Num prosequeretur, acrius illas Christus, quam Paulus sentiebat: quandoquidem Christo non aius quam Paulo contraheret. Sumpsit autem hanc loquendi formulam ex ea, quæ ipse Christus eum discipulos Christi persecuentem alloquebatur: Susto quid me persequeris: me persequeris illos dum persequeris. Est Christus caput nostrum, & tu videris quanto dolore caput affligatur ex penis cuiuslibet partis corporis, etiā leuioribus. Hinc et loquebatur idem Apostolus: quod etiam Christus haberet quæ pa-

2. Cor. XXI. Unde nostras afflictiones dicuntur esse Christi. Act. 9.4.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

teretur, imo in finem vsque mundi, in electis suis
paretur: eorum enim passionibus grauius ipse, quam
ille sentiebat: quantum spectat ad amorem: quod
Sanctis suis afficitur. De quo perdoctē D. Aug.
expediens illa verba Dauidis in persona Christi
prolata: *In quacumque die tribulor* etc. diebus
omnibus, & seculis singulis Christus tribulatur:
cum enim sui calamitatibus affligantur se habet
vt calami a tribus afficitur, sic idem exposuit quod
ait: *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?*
de quo loqueris? de passione, quam duo illi Disci-
puli sui erant pe pessimi. An illum ergo cali-
cem erat ipse bibiturus? vtiq; p̄alio nam-
que modo sumpsit ipse magis: quasi contra se
Calicem illum passionis, seu mortis, quam
ipsi Discipuli quocirca Calix iste Christi fuit,
amorem si spectes, quod Discipulos amabat
ipse teneris.

In Ps. 101.

Matt. 20.
22.

§. 21. Lachrimatus est Iesus, Mare magnum
ha lachrima componunt effusa, quibus diuina
notantur arcana.

In 65. Singuli licet hi motus & Saluatoris actus
millena continent mystica Sacramenta: non
tamen tempus patitur omnibus inhætere
quocirca hinc vltimo tempus & ortum impendamus,
scilicet lacrymis de cuius oculis v-
berum effluat, ubi, sufficiens enim vt & nostras
excitent vberiores, expendit Spiritus S. quam ef-
ficaces fuerint lacrymæ in oculis Regis Dauid,
quando populus illas intellexit, redabant omnes
summo gaudio tripudiantes, & ob paratam victo-
riam iustitiam, & veit in aculosam iubilantem
in urbem intrare, vt solent ex prælio victores
maximè: quæ possunt, pompâ vberem recipere.
Nunquam illis luctus Regis, & ploratus ob in-
terfectum in bello. Nilium Absalonem, ecce con-
fessum oppressit illos tenebrosus quidam mœror vt
vmbra mortis, & vertitur in luctum cithara &
organum in vobem fletum, & in edum caritatem
non ingressi victoriam exultatione gaudentes
vnanimes, sed diuiso capite sparsum & non co-
adunati per diuersa camporum diueruacula, vt so-
lent milites ex fuga dispersi. Hoc indicant verba
illa Commentatore Cardinale nostro Caietano:
*Nuntiat in est quod Rex lugeret etc. & versa est
victoria in luctum in die illa omni populo, &
declinavit populus in die illa ingredi civitatem,
quomodo declinare solet populus vt Iesus, & fugi-
ns de prælio. Lacrymæ & luctus in potentissimo &*

2. Reg. 19.

3.

inuictissimo Rege mouent acriter. Quod si illæ
Dauidis lacrymæ in suis hoc potuere militibus,
quid non efficere debent in nostris pectoribus
illa sup̄ em̄ Regis lacrymæ copiosæ? quàm iu-
stè in eis nos illis inhætere, nos illas expende-
re? Sancti omnes suos illas condonant oculos &
summa suspenduntur admiratione: *Lacrymatus est
Iesus.*

Diuus Chrysostomus faciem illam Domini D. CHR.
contemplatur adeo fortissimè, in quam prospici-
unt Angeli ipsò sole venustiorē, ipsa tunc lacrima
caudiciorē, ipso cocco rubicundiorē, vt resuscita-
tremis accensam, turbatione pallidam coram
tanta multitudinē modestam, auctoritate qua-
dam cœlesti singulos inuentem super illam in Iona.
gutturum diffidentes geminas, quibuslibet orien-
tibus vionibus p̄ciosiores ex ge. is illis, vel-
lut arcolis, & conium effluentes. Quæ causa flet-
tus, quæ lacrymarum Domine mi cilectissime?

quis cor illud tuum vulnerat? quid nobis di-
uisis illis iudicis lacrymis? *Qualis illic oris
Domine Iesu.* (sic loquitur D. Chrysost.) *Quam
credulus quam acutus, fonte purior, mine can-
ditior luna clarior, sola candidior? & ecce inter
hæc Christe Iesu Domino Deo fuisse narrari?
quid lacrymæ ista portendunt? occasionem nobis
præbent lacrymæ istæ vt anxie causam illatam
inquiramus, & quis illas de tuo potuerit di-
uissimo pectore elicere, multo magis: quam
ten pore p̄sillim Regis Ezechæ regressus il-
le solis sapientius illis Babyloniam aitam præ-
buit eius inquirendi rationem: indicabant e-
nim illi tanti portenti magnam esse ratio. 2. Paral.
nem: vnde legatos suos destinauit: *Vt in-
terrogarent de magno illo portento quod acciderat
super terram.**

Appoll-
tum habuerunt vrbis Coma in Itala op̄tata (te-Comi
ste D. August.) videntes die quam statum fletit.
Dij, si Appollinis lacrymæ antem: quocirca Ioh. L. 3, de
citi cunctos conuocant sapientes & diuinos, Cuius. 1.
vt inuestigare: quæ iam esset amarum in ta-
li Deo causa lacrymarum. Erat Appollo idem Hæresis
quod sol, quem iud illo nomine venerantur. de lacry-
Videre solem cœli gaudium, terræ tripudium, ma Dei
stellarum planarumq; iubilum, vultu suum obdu- in mundi
cere, plorare & contristari, summo non va. creatio-
cat Sacramento. Exploruit Diuus Irenæus & re.
Tertul. quoddam hæreticus, qui se sapiens L. 2. cõtra
iactabat, docentes, mundi creationem expen- Har. c. 1.
dendo, quod Deus in eius princ pio fuerit vob. L. 1. cõtra
que profuderit lacrymam, quæ verò Deus infi- Valen-
nuz est magnitudo, fuit tanta eius lacryma, vt